

Sygn. akt III Ka 310/24

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie III Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Grażyna Artymiak

Protokolant: protokolant sądowy Angelika Więcek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla m. R. – M. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 czerwca 2024 r.

sprawy P. P. oskarżonego o czyn z art. 279 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 26 marca 2024 r., sygnatura akt X K 920/22

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę **przekazuje** Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie celem ponownego rozpoznania.

SSO Grażyna Artymiak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	III Ka 310/24
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie o sygn. akt X K 920/22 przeciwko P. P. oskarżonemu o czyn z art. 279 § 1 kk

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		P. P.	Uprzednia karalność	Informacja z K.	k. 445
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
Dotychczasowa karalność oskarżonego	Informacja z K.	Dowód w postaci informacji z K. w odniesieniu do oskarżonego P. P. nie budzi wątpliwości, ani w zakresie formy, ani treści. Została ona sporządzona przez uprawniony do tego podmiot w formie przewidzianej dla tej czynności. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała jej autentyczności i rzetelności.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut oskarżyciela publicznego	
1) Ad 1) 2) Ad 2) 3) Ad 3)	<p>Obrazę przepisów prawa karnego procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, a to:</p> <p>art. 7 kpk w związku z art. 201 kpk poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów przy uwzględnieniu zasad logicznego myślenia, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego skutkujące zaniechaniem przez Sąd I instancji uzyskania ustnej uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa opiniujących w sprawie celem kontroli opinii wydanej w sprawie pod kątem jej zupełności, kompletności dokumentacji stanowiącej podstawę jej wydania, prawidłowości zastosowanych metod badawczych i wnioskowania mając na uwadze uzyskaną w sprawie Sądu Rejonowego w Rzeszowie o wykroczenie, sygn. II W 488/22 wobec P. P. opinii sądowo - psychiatrycznej, na podstawie której</p>	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

	<p>Sąd rozpoznający sprawę uznał, iż jego poczytalność w chwili czynu którego dopuścił się była zniesiona, a dotyczącej tego samego zdarzenia historycznego i zachowania P. P. co do części tego zdarzenia historycznego a wyczerpującego ustawowe znamiona wykroczenia i zaniechaniem uzyskania akt sprawy, sygn. II W 488/22 Sądu Rejonowego w Rzeszowie mających związek z niniejszym postępowaniem</p> <p>art. 7 kpk mającego wpływ na treść orzeczenia poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów przy uwzględnieniu zasad logicznego myślenia, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego skutkujące zaniechaniem przez Sąd I instancji uzyskania dowodu stanowiącego podstawę ustaleń faktycznych w postaci aktualnych danych o karalności w/w oskarżonego na poparcie twierdzenia Sądu wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku o jego uprzedniej karalności, co miało wpływ na rodzaj i wymiar kary wymierzonej w/w oskarżonemu</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Z uwagi na fakt, iż wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie i doręczenie go wraz z pisemnym uzasadnieniem oskarżyciel publiczny ograniczył do części orzeczenia w zakresie kary (k. 426 – (dot. rozstrzygnięcia o karze), podniesiony powyżej zarzut obraży przepisów postępowania związany z oceną zgromadzonego materiału dowodowego wykraczał poza granice możliwego zaskarżenia przez oskarżyciela publicznego wyroku Sądu Rejonowego, nie</p>		

mógł być poddany ocenie z punktu widzenia jego zasadności. W razie złożenia bowiem wniosku o uzasadnienie na piśmie części wyroku (art. 422 § 2 kpk) za niedopuszczalne i niepodlegające rozpoznaniu uznać należy zarzuty apelacji skierowane przeciwko rozstrzygnięciom pozostającym poza zakresem wniosku o uzasadnienie (wyrok SA w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2022 r., II AKA 269/21).

Zarzut oskarżyciela publicznego

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na treść orzeczenia poprzez przyjęcie, iż czyn zabroniony zarzucony aktem oskarżenia P. P. polegający na dokonaniu kradzieży z włamaniem skutkującego szkodą podmiotu (...) A. P. i podmiotu (...) sp. z o.o. stanowi wypadek mniejszej wagi z uwagi na wartości szkody ocenioną jako nie bardzo duża, odzyskaniem części ze skradzionych przedmiotów, przyznaniem się oskarżonego do winy, co skutkowało w konsekwencji błędnym stanowiskiem Sądu I instancji, iż czyn zarzucany w/w oskarżonemu stanowi wypadek mniejszej wagi i wymierzeniem mu przy zastosowaniu art. 37a kk przy zastosowaniu z art. 4 § 1 kk kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, podczas gdy okoliczności i sposób popełnienia czynu zabronionego przez w/w oskarżonego, sposób jego życia przed i po popełnieniu zarzucanego mu czynu, wysokość szkody oraz zebrany w sprawie materiał dowodowy i prawidłowa jego ocena

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

<p>w oparciu o wskazania wiedzy, zasady logiki i doświadczenia życiowego, nie pozwalają na przyjęcie, iż zachodzą przesłanki do przyjęcia wypadku mniejszej wagi co do czynu zabronionego zarzucanego w/w oskarżonemu.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Tak postawiony zarzut, chociaż Skarżący nawiązuje do orzeczonej wobec oskarżonego kary, jako pierwotne uchybienie wskazuje na błąd w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy i prowadzący w jego konsekwencji do błędnego przyjęcia, że zarzucany oskarżonemu aktem oskarżenia czyn z art. 279 § 1 kk stanowi wypadek mniejszej wagi, co stanowiło uzasadnienie wymierzenia mu przy zastosowaniu art. 37a kk w zw. z art. 4 § 1 kk kary 6 miesięcy ograniczenia wolności, jako odnoszący się w pierwszym rzędzie do ustaleń faktycznych leżących w zakresie przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu zabronionego w typie podstawowym (jak zarzucił Prokurator w akcie oskarżenia), czy w typie uprzywilejowanym z art. 283 kk (jak przyjął Sąd Rejonowy). Rzecz oczywiście sprowadza się do spełnienia warunków wymiaru kary, bowiem karę ograniczenia wolności przy zastosowaniu art. 37a § 1 kk można orzec tylko w sytuacji, gdy przestępstwo jest zagrożone wyłącznie karą pozbawienia wolności, jednak nieprzekraczającą 8 lat pozbawienia wolności. Czyn stypizowany w art. 279 § 1 kk tego warunku nie spełnia. Jednak o przyjęciu wypadku mniejszej wagi decydują w głównej mierze znamiona strony</p>		

przedmiotowej i podmiotowej poddawanego prawnokarnej ocenie czynu, nie zaś dyrektywy wymiaru kary. Stąd też zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, zmierzający do wykazania nieprawidłowości przyjęcia przez Sąd Rejonowy wypadku mniejszej wagi, nie mieści się w zakresie podlegającym rozpoznaniu, w związku ze złożeniem przez Prokuratora wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Tak postawiony zarzut nie podlega prawnokarnej ocenie w zainicjowanym złożonym wnioskiem postępowaniu odwoławczym, albowiem niedopuszczalne i niepodlegające rozpoznaniu są zarzuty apelacji skierowane przeciwko rozstrzygnięciom pozostającym poza zakresem wniosku o uzasadnienie.

Zarzut oskarżyciela publicznego

Rażącej niewspółmierności orzeczonej wobec oskarżonego P. P. w związku z przyjęciem przez Sąd I Instancji wypadku mniejszej wagi kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym mając na uwadze wartość szkody, odzyskaniem części ze skradzionych przedmiotów i przyznaniem się oskarżonego do winy, która to kara z uwagi na swój wymiar nie spełni swej funkcji wychowawczej i zapobiegawczej wobec w/w oskarżonego, jak również w zakresie kształtowania świadomości prawnej

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

społeczeństwa i społecznego poczucia sprawiedliwości.		
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>O rażącej niesprawiedliwości kary można mówić wtedy, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia czynu, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą (wyrok SN z 11 kwietnia 1985 r. V KRN 178/85, OSNKW 1985, z. 7-8, poz. 60). Z sytuacją rażącej niewspółmierności kary mamy do czynienia także wtedy, gdy rozmiar represji jest w sposób oczywisty nieproporcjonalny w stosunku do dolegliwości wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. Chodzi tu jednak nie o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę wymierzoną można byłoby nazwać również w potocznym znaczeniu tego słowa „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (wyrok SN z 2 lutego 1995 r. II KRN 198/94). W sytuacji, gdy jej wymiar i dolegliwość w sposób istotny odbiega od ustalonych okoliczności sprawy, rzutujących na kwestie wymiaru kary, tj. gdy kara w sposób rażący, widoczny już na pierwszy rzut oka jest niewłaściwa, nadmierna w świetle dyrektyw wskazanych w art. 53 kk. Z taką sytuacją mamy do czynienia w realiach niniejszej sprawy. Orzeczona wobec oskarżonego kara, nie tyle z uwagi na swój wymiar, ale</p>		

<p>z przyczyn szczegółowo wskazanych w pkt 4 uzasadnienia, nie spełni nie tylko funkcji wychowawczej i zapobiegawczej wobec oskarżonego, ale także ze względu na orzeczenie wobec oskarżonego kary ograniczenia wolności mimo wyraźnego wystąpienia przeszkody, o jakiej mowa w art. 58 § 2a kk, wymierzenia takiej kary. To w konsekwencji sprawia, że kara tak orzeczone nie spełni zadań w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przede wszystkim jednak nie będzie czyniła zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>O uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Istotne braki postępowania dowodowego, prowadzonego z rażącą obrazą zasady dążenia do czynienia prawdziwych ustaleń faktycznych, przy braku inicjatywy Sądu, który dysponował wiedzą o dowodach, podważających przyjmowane podstawy faktyczne uzasadniające przyjętą przez Sąd podstawę pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności za zarzucony mu czyn, sprawiają, że konieczne stało się z przyczyn wskazanych w pkt 4 uzasadnienia uchylenie zaskarżonego orzeczenia. W sprawie zachodziła bowiem konieczność oceny dowodów w kontekście nie tyle wypełnienia przez oskarżonego</p>		

znamion zarzuczonego mu czynu (przyznał się do jego popełnienia), co oceny jego zdatności do zawinienia (postępowanie o podobny czyn skierowany przeciwko tym samym dobrom prawnie chronionym zostało umorzone ze względu na wyłączenie poczytalności P. P. w czasie jego popełnienia, a w niniejszej sprawie zapadł wyrok go skazujący z przyjęciem pełnego zawinienia). Dodatkowo podkreślić należy, że mimo wiedzy, że oskarżony był leczony w SP ZOZ w J., a następnie decyzją sądu rodzinnego został umieszczony w (...), z uwagi na występujący po stronie P. P. ze względu na stwierdzoną chorobę psychiczną, brak możliwości samodzielnej egzystencji i konieczność korzystania z pomocy innych osób, Sąd Rejonowy nie dokonał zweryfikowania posiadanych dowodów z punktu widzenia zdatności oskarżonego do zawinienia, jak również możliwości wykonywania kary. Te informacje bowiem pozostają także w sprzeczności z przyjętą przez Sąd Rejonowy, wbrew treści art. 58 § 2a kk, zdatnością oskarżonego do podjęcia obowiązków wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy, wynikających z orzeczonej przez Sąd Rejonowy kary ograniczenia wolności. To zaś uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Wniosek Prokuratora zasadny, przy uwzględnieniu uwag zawartych poniżej w pkt 4 uzasadnienia.

4. **OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU**

<p>1.</p> <p>2.</p> <p>Ad 1.</p> <p>Ad 2.</p>	<p>Zestawienie dat orzeczeń wydanych w sprawach dotyczących postępowań karnego i wykroczeniowych oraz dat popełnienia przez P. P. czynów objętych tymi postępowaniami z chronologią czynności podejmowanych w niniejszej sprawie oraz treść opinii sędowo-psychiatryczno-psychologicznej, w zestawieniu z faktem umorzenia postępowania w sprawie o czyn popełniony w tym samym czasie, co czyn objęty niniejszym postępowaniem, ze względu na niepoczytalność P. P., nakazują uchylenie zaskarżonego orzeczenia poza granicami zaskarżenia, albowiem utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe (art. 440 kpk).</p> <p>Obraza prawa materialnego – art. 58 § 2a kk – która stanowi rażącą obrazę prawa mającą wpływ na treść wydanego orzeczenia.</p>
<p>Związłe o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>Pominięcie w rozważaniach Sądu Rejonowego okoliczności, które mogły doprowadzić do dokonania odmiennych ustaleń faktycznych, utrudnia, ale i uniemożliwia wręcz kontrolę odwoławczą. Ocena bowiem prawdziwości ustaleń faktycznych Sądu wyrokującego w pierwszej instancji uzależniona jest od rozważenia przez ten Sąd całokształtu okoliczności mogących mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie (wyrok SN z dnia 21 grudnia 1970 r., IV KR 217/70). W tym zakresie Sąd Odwoławczy wykazuje zrozumienie dla zastosowanych przez Sąd Rejonowy uproszczeń i zaniechań, które zostały spowodowane ograniczonym zakresowo wnioskiem Prokuratora o sporządzenie uzasadnienia wyroku (dot. rozstrzygnięcia o karze – k. 426). Zasada prawdy (art. 2 § 2 kpk) wprowadza wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na prawdziwych ustaleniach faktycznych. Oznacza to zobligowanie wszystkich organów procesowych, w tym sądu do dołożenia - niezależnie od woli stron - maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dowodowych dla poznania prawdy. Prawdliwość rozstrzygnięcia sprawy zależała nie tylko od prawidłowego - zgodnego z przepisami - przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez strony, ale również przeprowadzenia z urzędu wszelkich dowodów potrzebnych do ustalenia okoliczności istotnych dla wydawanego rozstrzygnięcia. Wyrokujący Sąd mimo zalegania w aktach sprawy dowodów,</p>	

wspierających tezę o występowaniu po stronie oskarżonego okoliczności o takim natężeniu, że zachowanie przez oskarżonego w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu, pełnej dyspozycji poczytalności, budzi wątpliwości wobec treści opinii biegłego wydanej w sprawie o sygn. akt II W 488/22, w której umorzył Sąd Rejonowy w Rzeszowie postępowanie karne przeciwko P. P. o czyn stypizowany jako wykroczenie z art. 11 § 1 kw w zw. z art. 119 § 1 kw (oświadczenie sędziego k. 354), a czyn ten był popełniony w tym samym czasie co zachowanie oskarżonego objęte aktem oskarżenia w tej sprawie. Sąd Rejonowy jest zobowiązany do poddania w toku procesu, w tym w szczególności w fazie wyrokowania, szczegółowej analizie wszelkie okoliczności sprawy istotne z punktu widzenia prawidłowego rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu. Z taką samą uwagą i według tożsamyh reguł sąd ten powinien rozważyć i ocenić dowody obciążające, jak i odciążające. Przypomnieć należy, że prawidłowość rozstrzygnięcia każdej sprawy zależy od spełnienia przez Sąd dwóch zasadniczych obowiązków, tj. przeprowadzenia wszelkich dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności sprawy, w tym nie tylko zawnioskowanych przez strony, ale także dopuszczonych - w razie takiej potrzeby - z urzędu oraz prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (wyrok SN z dnia 7 czerwca 1974 r., V KRN 43/74). W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy dopuścił się istotnych uchybień na obu etapach procedowania (zarówno na etapie gromadzenia, jak i oceny dowodów), które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Powinność sądu wynikająca z art. 167 kpk powstaje bowiem, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia dowodu, o którym Sąd powziął informację (wyrok SA w Warszawie z dnia 23 listopada 2017 r., II AKa 339/17, postanowienie SN z dnia 7 lutego 2018 r., III KK 447/17). Sąd Rejonowy posiadał niezbędną wiedzę o istniejących i będących w jego zasięgu dowodach, które uzasadniają przeprowadzenie weryfikacji wartości dowodowej wydanej w sprawie opinii co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego P. P., które winien dopuścić bez wniosków stron bowiem ich nieprzeprowadzenie groziło oczywistą niesprawiedliwością wyroku (wyrok SA w Lublinie z dnia 5 października 2016 r., II AKa 215/16). Działanie sądu ex officio powinno wchodzić w rachubę wówczas, gdy ograniczenie dowodzenia do wniosków stron nie pozwoliłoby na dotarcie do prawdy, a więc

groziło oczywistą niesprawiedliwością wyroku (wyrok SA w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2016 r., II AKA 46/16). Sąd ma obowiązek inicjatywy dowodowej, gdy stwierdzi, że uzyskane dowody są niepełne i nasuwają wątpliwości co do stanu faktycznego, albo gdy grozi rażąca niesprawiedliwość wyroku. Wprawdzie rzeczą sądu nie jest poszukiwanie dowodów, jednak obowiązek oceny i poddania weryfikacji tych, które zgłoszą strony zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności procesu, sprawia że powinność sądu wynikająca z art. 167 kpk powstaje, gdy dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia dowodu, o którym sąd powziął informację i którego przeprowadzenie jest w ogóle możliwe. Tej inicjatywy sądu nie można mylić z funkcją śledczą realizowaną poprzez poszukiwanie dowodów w procesie udowadniania sprawstwa i winy oskarżonego. Nie wyjaśnił Sąd Rejonowy niejasności związanej z opinią biegłych dotyczącą stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. Nie wiedzieć czemu w tym kontekście Sąd Rejonowy w wydanej przez biegłych opinii, nie doszukał się żadnych mankamentów. Tymczasem biegli w wydanej w dniu 31 sierpnia 2022 r. opinii wskazują, że „P. P. jest osobą chorą psychicznie ani upośledzoną umysłowo. Rozpoznajemy u niego schizofrenię paranoidalną aktualnie w remisji” (k. 326) i dalej: „P. P. w okresie inkryminowanym nie był osobą chorą psychicznie ani upośledzoną umysłowo. Był jedynie uzależniony od alkoholu i środków psychoaktywnych” (k. 327). W treści opinii biegli wskazują na pobyty oskarżonego w oddziałach psychiatrycznych w Szpitalach w R. i J. w różnych miesiącach 2019 r. Z treści opinii wynika także, że P. P. przebywał w SP ZOZ w J. od 7 czerwca 2021 r. do 11 kwietnia 2022 r. kiedy to został wypisany z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi naprzemiennym przyjmowaniem środków psychoaktywnych – zespół uzależnienia (k. 325). W dniu 11 kwietnia 2022 r. oskarżony został przymusowo w (...) w S., gdzie poddawany jest systematycznej terapii psychiatrycznej, dzięki której utrzymuje się remisja objawów psychotycznych (k. 326). Sąd Rejonowy mimo że akt oskarżenia przeciwko P. P. wpłynął w dniu 29 września 2022 r. do dnia wydania wyroku w dniu 26 marca 2024 r. nie uzyskał aktualnej informacji z K., nie dokonał kontroli uprzedniej karalności oskarżonego. Tymczasem w informacji z dnia 7 maja 2022 r. odnotowano 4 prawomocne skazania, natomiast w informacji z maja 2024 r. (k. 445 – etap

postępowania odwoławczego) takich skazań jest dwa, z tego:

1) wyrok SR w Jarosławiu z dnia 2 listopada 2018 r. (sygn. akt II K 1041/18) za czyn popełniony 9 sierpnia 2018 r. z art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (orzeczona kara grzywny),

2) wyrok SR w Rzeszowie z dnia 7 lipca 2019 r. (sygn. akt X K 114/19) za czyn popełniony 27 czerwca 2017 r. z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (orzeczona kara 6 miesięcy ograniczenia wolności).

Tymczasem we wcześniejszej informacji poza wymienionymi powyżej skazaniami znalazły się jeszcze dwa inne skazania, z tego:

- wyrok SR w Rzeszowie z dnia 17 czerwca 2021 r. (sygn. akt X K 1282/20) za czyn popełniony 12 sierpnia 2020 r. z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (orzeczona kara 4 miesięcy ograniczenia wolności),
- wyrok SR w Jarosławiu z dnia 14 czerwca 2021 r. (sygn. akt II K 732/21) za czyn z art. 288 § 1 kk (orzeczona kara 1 roku ograniczenia wolności)

Sąd Okręgowy w Rzeszowie w odniesieniu do oskarżonego P. P. wyrokiem z dnia 31 maja 2022 r. (sygn. akt III Ko 7/22) wznowił postępowanie w sprawie o sygn. akt X K 1282/20 i uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 17 czerwca 2021 r. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony 12 sierpnia 2020 r. Poza wznowieniem postępowania karnego w tej sprawie Sąd Okręgowy w Rzeszowie w odniesieniu do P. P. wyrokiem:

1) z dnia 18 marca 2022 r. (sygn. akt III Ko 6/22) wznowił postępowanie w sprawie o sygn. akt II W 480/20 i uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 26 stycznia 2021 r. o czyn z art. 119 § 1 i 2 kw popełniony 16 grudnia 2019 r.;

2) z dnia 8 marca 2022 r. (sygn. akt III Ko 5/22) wznowił postępowanie w sprawie o sygn. akt II W 267/21 i uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 17 czerwca 2021 r. o czyn z art. 119 § 1 kw popełniony 30 czerwca 2020 r.

W toku postępowania przygotowawczego zgromadzono szereg informacji dotyczących osoby oskarżonego P. P.,

Sąd Rejonowy z nich w ogóle nie skorzystał. Również porównanie informacji z K. nakazywało poszukiwanie przyczyn takiego stanu rzeczy. Sąd Rejonowy nad tymi rozbieżnościami przeszedł nie podejmując żadnych czynności. Brak wcześniej widniejącego w informacji z K. skazania powinien wzmocnić ostrożność w zakresie pochopnego – bez przeprowadzania dowodów bezpośrednio. Jednocześnie w aktach sprawy zalega postanowienie Sądu o wyłączeniu od rozpoznania sprawy sędziego, który w oświadczeniu wskazał na popełniony w tym samym czasie czyn i umorzenie postępowania przeciwko P. P. z uwagi na stwierdzoną przez biegłego niepoczytalność oskarżonego (w tamtej sprawie obwinionego). Sąd Odwoławczy zweryfikował te informacje zestawiając je z dokumentami zalegającymi w portalu informacyjnym orzeczeń Sądu Okręgowego w Rzeszowie, na okoliczność treści prawomocnych orzeczeń wydanych w sprawach P. P. (wystarczył skorowidz alfabetyczny stron). Zestawienie dat popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu oraz dat czynów, w odniesieniu do których uchylone zostały orzeczenia Sądów Rejonowych, przy uwzględnieniu faktu umorzenia postępowania w sprawie o sygn. akt II W 488/22 Sądu Rejonowego w Rzeszowie, na co zwraca uwagę Prokurator w apelacji z datą popełnienia czynu objętego zaskarżonym wyrokiem, a według oświadczenia sędziego prowadzącego sprawę o sygn. akt II W 488/22, obejmującego czyn z tego właśnie zdarzenia, przy uwzględnieniu faktu, iż od dnia 7 czerwca 2021 r. oskarżony przebywał najpierw w SP ZOZ w J., a następnie został od dnia 11 kwietnia 2022 r. umieszczony w (...) w S.. Opinię natomiast biegli wydali po przeprowadzeniu badania oskarżonego w dniu 31 sierpnia 2022 r. w opinii uwzględnili dokumentację z dotychczasowego leczenia oskarżonego, jednakże treść opinii a zwłaszcza jej końcowe wnioski zdają się nie tyle oceniać dyspozycje poczytalności oskarżonego w dacie zarzucanego mu czynu (z uwzględnieniem wcześniej wskazanych sprzeczności w tych wnioskach), co biegli skupiają uwagę na aktualnym stanie zdrowia psychicznego oskarżonego (może uczestniczyć w postępowaniu, ale nie może prowadzić obrony w sposób samodzielny i rozsądny, nie może przebywać w warunkach Zakładu Karnego, a poddawany systematycznej terapii w warunkach (...), gdzie przebywa na mocy postanowienia Sądu, w aktualnym stanie psychicznym nie zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on ponownie czyn o znacznej społecznej szkodliwości (k. 327). To zaś przemawia za koniecznością przeprowadzenia czynności

zmierzających do uzupełnienia opinii, zwłaszcza zaś do wyjaśnienia rozbieżności między stanowiskiem biegłych zaprezentowanym w tej opinii i stanowisk biegłych w wydawanych opiniach w sprawach, w których wznowiono postępowania, jednak przede wszystkim w sprawie obejmującej tożsamy czas i rodzaj czynu (przeciwko mieniu) wydanej w sprawie o sygn. akt II W 488/22, na podstawie której postępowanie miało zostać umorzone z uwagi na niepoczytalność P. P. w czasie czynu. Są to wszystkie okoliczności, które winien Sąd Rejonowy uwzględnić i dowody przeprowadzić z urzędu, w sytuacji gdy posiadał informacje o istniejących dowodach, które mogły prowadzić do stwierdzenia braku warunków do pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności za zarzucany mu czyn, stanowi to rażące zaniechanie, które nie pozwala na utrzymanie zaskarżonego wyroku z uwagi na jego rażącą niesprawiedliwość (art. 440 kpk).

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy za przypisany oskarżonemu czyn wymierzył mu karę ograniczenia wolności z obowiązkiem nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, przy czym przeszedł do porządku dziennego nad dotychczas niewykonanymi tego rodzaju karami już wcześniej wobec P. P. orzeczonymi w sprawach o sygn. akt II K 732/21 i X K 114/19. Nadto z zalegających w aktach sprawy dokumentów wynika, że oskarżony jest osobą uzależnioną, niesamodzielną, po przedłużającym się pobycie w SP ZOZ w J. decyzją Sądu Rodzinnego umieszczony został w (...) w S. i tam od dnia 11 kwietnia 2022 r. przebywa. Sąd Rejonowy w Jarosławiu, na wniosek kierownika Kliniki (...) w R. z dnia 22 marca 2021 r., postanowieniem z dnia 21 października 2021 r. po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o sygn. akt III RNs 301/21 umieścił P. P. w Domu Pomocy Społecznej dla osób (...) Psychiczenie albowiem potrzebuje on stałej opieki i pielęgnacji. W opinii wydanej w dniu 30 czerwca 2021 r. stwierdzono u P. P. schizofrenię paranoidalną, z powodu której nie jest w stanie samodzielnie egzystować. Przytaczając ponownie z opinii biegłych wydanej w niniejszej sprawie P. P. w aktualnym stanie zdrowia nie może przebywać w warunkach zakładu karnego i aresztu śledczego (biegli nie wskazali przyczyn takiego stanowiska – k. 327). Kategoryczne brzmienie dyspozycji art. 58 § 2a kk wskazuje, że kary ograniczenia wolności w postaci obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne nie orzeka się, jeżeli stan zdrowia oskarżonego lub jego właściwości i warunki

osobiste uzasadniają przekonanie, że oskarżony nie wykona tego obowiązku. Takiej oceny z punktu widzenia możliwości oskarżonego do przystąpienia i wykonania obowiązku pracy Sąd Rejonowy zaniechał, chociaż dysponował wieloma sygnałami, by takiej oceny dokonać i zweryfikować możliwość orzeczenia tego rodzaju kary.	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiąże o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia

W niniejszej sprawie na etapie gromadzenia dowodów doszło do uchybień, które świadczą o takim stopniu wadliwości wyroku, który powoduje konieczność jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, bowiem utrzymanie orzeczenia bądź jego zmiana byłoby rażącą niesprawiedliwością zgodnie z art. 440 kpk. Potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, jako powód uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w rozumieniu art. 437 § 2 kpk, zachodzi wówczas, gdy orzekający w pierwszej instancji sąd naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) właściwie wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji wobec odstąpienia od zasady bezpośredniości i poprzestania na ujawnieniu dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, bez uwzględnienia ich treści i wpływu na wydawane orzeczenie. Dążenia ustawodawcy do reformatoryjności postępowania odwoławczego nie należy bowiem utożsamiać z intencją zastąpienia sądu meriti w procedowaniu co do istoty sprawy (in casu prowadzeniem postępowania dowodowego w pełnym zakresie). To jest bowiem rolą sądu I instancji i w ten sposób realizuje się gwarantowana

stronom konstytucyjnie realna dwuinstancyjność postępowania, gdyż tylko od orzeczenia tego właśnie sądu stronom przysługuje środek odwoławczy. W przypadku niezrealizowania powinności dążenia do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, oparcia się nie na całokształcie materiału dowodowego, lecz na jego wyselekcjonowanych fragmentach z zaniechaniem przeprowadzenia trzonu postępowania dowodowego i to mającego na względzie ustalenie istotnych z punktu widzenia przedmiotu procesu okoliczności mających wpływ na kwestię odpowiedzialności oskarżonego w ogóle (okoliczność wyłączająca zawinienie), bądź w niższym wymiarze (poczytalność może być zachowana, może być w znacznym stopniu ograniczona), czy też w przypadku zdatności do zawinienia okoliczności rzutujących na rodzaj orzekanej kary, w tym możliwości jej orzeczenia (art. 58 § 2a kk), czy wykonywania (opinia biegłych co do możliwości wykonywania kary w warunkach zakładu karnego). W tych okolicznościach zaktualizowała się konieczność ponowienia przewodu sądowego wymieniona w art. 437 § 2 kpk (postanowienie SN z dnia 29 października 2020 r., III KS 11/20). Sąd Rejonowy uzyskując wiedzę o istotnych okolicznościach mogących rzutować czy to na ocenę dowodu, zwłaszcza opinii biegłych, czy w ogóle warunki odpowiedzialności oskarżonego za zarzucany mu czyn, zaniechał przeprowadzenia dowodów zalegających w aktach niniejszej sprawy oraz w innych przeprowadzonych uprzednio przez Sąd Rejonowy, w tym w sprawie o sygn. akt II W 488/22. Przeprowadzenie

niezbędnych czynności leżało w interesie czynienia prawidłowych ustaleń faktycznych w dążeniu do prawdy materialnej. Tego Sąd Rejonowy zaniechał, opierając orzeczenie na szątkowym materiale dowodowym, wydając wyrok z obrazą zasady domniemania niewinności oskarżonego. Wniesiona apelacja, wywołując postępowanie odwoławcze, a w jego ramach instancyjną kontrolę zaskarżonego wyroku, która musiała prowadzić do uchylecia tego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Rejonowy, z przyczyn szczegółowo wskazanych powyżej, nie sprostął w pełni standardom rzetelnego postępowania sądowego. Braki postępowania dowodowego i niewłaściwa ocena zgromadzonych dowodów sprawiają, że Sąd Rejonowy prowadził postępowanie w sposób naruszający jego rzetelność, uchybiając standardom uczciwego procesu wynikającym z art. 6 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W ocenie Sądu Odwoławczego nawet uzupełnienie postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym nie mogłoby naprawić uchybień popełnionych przez Sąd Rejonowy, to zaś przemawia za koniecznością ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		
<p>W toku ponownego rozpoznania sprawy, nie przesądzając treści rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy winien, uwzględniając uwagi wskazane powyżej, przeprowadzić postępowanie dowodowe w szczególności w zakresie dowodów odnoszących się do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego i jego zdolności do zawinienia wobec rozbieżnych opinii sądowo-psychiatrycznych, a także dokona oceny prawidłowo – z uwzględnieniem dążenia do czynienia prawdziwych ustaleń faktycznych – zgromadzonego materiału dowodowego, także w zakresie ewentualnej zdolności oskarżonego do poddania się rygorom wykonywania kary. Sąd Rejonowy obowiązany zatem będzie w szczególności do przeprowadzenia właściwego i rzetelnego postępowania dowodowego, zarówno w zakresie wykazania słuszności tezy aktu oskarżenia, jak i dowodów w zakresie właściwości i warunków osobistych oskarżonego tak w odniesieniu do jego zdolności do zawinienia, jak i ewentualnego wykonywania obowiązku pracy, w rzetelnie przeprowadzonym postępowaniu sądowym. Sąd I instancji prowadząc ponownie postępowanie dowodowe winien przeprowadzić wskazane w pkt 4 tego</p>		

uzasadnienia dowody. Rozpoznając ponownie sprawę podejmie decyzję co do niezbędności, w dążeniu do poczynienia prawdziwych ustaleń faktycznych, przeprowadzenia innych dowodów, a następnie po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd winien poczynić precyzyjne ustalenia faktyczne na podstawie całokształtu materiału dowodowego ocenionego zgodnie z dyspozycją art. 7 kpk, wyciągnąć wnioski w zakresie sprawstwa i bezprawności zarzucanego oskarżonemu czynu, jego kwalifikacji prawnej oraz przede wszystkim zawinienia, bądź też jego braku. Jeżeli nastąpi potwierdzenie zdatności oskarżonego do zawinienia Sąd winien ustalić okoliczności wskazywane w art. 58 § 2a kk w ramach negatywnego warunku wymierzania kary ograniczenia wolności. Następnie zaś, o ile taka konieczność zaistnieje, swoje stanowisko uzasadnić w prawidłowo sporządzonym pisemnym uzasadnieniu.

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

Wyrok Sądu odwoławczego nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 626 § 1 kpk, stąd też nie zawiera rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

7. PODPIS

SSO Grażyna Artymiak

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel publiczny		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 26 marca 2024 r. (sygn. akt X K 920/22) przeciwko P. P.		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie		

	kwalfikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana